

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2007 1972	Doknr.: 92
Mottatt: 19 FEB 2008	MP/SDD
Saksbeh.: RFE	Ark.: 751
Kop.:	Avskr.:

18.2.2008

Høring av dyrevernlov

Dette notatet er et felles innspill fra organisasjonene TINE, Geno, Helsetjenesten for storfe og Norsk Kjøttfeavlslag. I dette innspillet vil begrepet organisasjonene bli brukt som en fellesbetegnelse for ovenfor nevnte organisasjoner.

Generelle betraktninger

Lovutkastet synes å være relativt godt gjennomarbeidet og har tatt opp i seg den seinere tids diskusjoner om alt fra sirkusdyr til dyrs egenverdi, genteknologi, ekstensive driftsformer med mer. Utkastet er blitt mer på "alerten" når det gjelder å forebygge "u-velferd" enn dagens dyrevernlov som mer gir dyra en beskyttelse mot mishandling osv. Vi mener at dette er en riktig kursendring.

Lovutkastet synes å være litt vel detaljert på enkelte områder, mens det andre steder ikke er så nyansert. Det bør også vurderes hvorvidt enkelte av detaljene kan overføres til artsspesifikke forskrifter. Vi mener likevel det bør tenkes nøye gjennom hvorvidt en ønsker å ivareta dyrs velferd eller om det er *dyrevern* som er det bakenforliggende ønsket bak de enkelte punktene.

Dyrevelferdsloven må baseres på faktisk viten så langt det er råd og ikke "allmenne oppfatninger".

Innspill til de enkelte §§-forslagene i utkast til Dyrevernlov

§ 1. Formål

Ingen spesiell kommentar

§ 2. Virkeområde

Ingen spesiell kommentar

§ 3. Generelt

Vil egenverdi også gi dyra en egen juridisk status? Hva er en *unødig påkjønning* eller *belastning*? Begrepet "unødig" eller liknende begrep gjør formålet mer "ullent", men det vil likevel være vanskelig å unngå denne typen ordbruk. Det vil derfor være av stor betydning at loven følges av skriftlig materiale som utdyper lovens innhold.

§ 4. Hjelpeplikt

Vil hjelpeplikts krav om avlaving kunne føre til en del tilfeller av ikke-human avlaving? Eksempler på dette kan være bilisten som i god mening prøver å avlive en påkjørt elg med lommekniv eller jekk.

For å unngå at dette blir konsekvensen, bør kravet følges opp med en generell bevisstgjøring og kunnskap om dette i skole, presse osv.

§ 5. Varsling

Ingen bør kunne unntas for varslingsplikt. Samtidig som det er viktig å ivareta menneskelige hensyn, er det viktig også å ivareta hensynet til dyras velferd. Plikten til å varsle bør derfor ikke i utgangspunktet være begrenset. Vi mener at det viktigste er at helsepersonell, representanter fra et offentlig organ eller liknende ikke unntas. Dette på grunn av at disse ofte er i kontakt med personen det gjelder på et tidlig tidspunkt. I praksis vil det derfor være av mindre betydning om mennesker med nær tilknytning unntas for varslingsplikten.

Det er viktig at det finnes tilstrekkelige ressurser til tilsyn, men ressursene bør ikke bare være av økonomisk karakter. Tilsyn ved misstanke om brudd på dyrevernlovgivning, må skje med hensyn både til involverte dyr og mennesker. En bred kompetanse hos tilsynspersonellet vil være av stor betydning for et humant tilsynsarbeide. Ved en reell dyrevern sak, bør det ikke være behov for at varsleren må utlevere ytterligere informasjon. Varsling bør kunne skje anonymt.

§ 6. Kompetanse og ansvar

Organisasjonene støtter forslaget om at barn under 16 år ikke skal kunne ha et selvstendig ansvar for dyr uten overoppsyn av voksne. Dette bør også gjelde kjøp av dyr.

Begrepet "grunn til å tro" er vagt. Er det tenkt ut fra et allment kunnskapsnivå, eller legger det føringer bak om en mer spesiell opplæring eller liknende?

§ 7. Krav om registrering eller tillatelse

Ingen kommentar

§ 8. Driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger

Organisasjonene støtter kravet om at nye driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger skal være utprøvd og funnet egnet til formålet før de tas i vanlig bruk, men det er viktig at dette ikke blir til hinder for å ta i bruk rasjonelle driftssystemer innen en rimelig tid.

Utprøving internasjonalt må også kunne brukes som dokumentasjon av egnethet. Kreves det en nasjonal avprøving, må det settes av offentlige midler for avprøving. Det er viktig at nivået av avprøvingen er definert, og at dette nivået ikke er for høyt. Vi mener at en begrenset form for utprøving i for eksempel 3-4 besetninger kan være tilstrekkelig. Denne utprøvingen bør ikke ligge på dyreeier for serieprodusert utstyr, men bør være utstyrsprodusent eller selgers ansvar. Vi synes at ordningen slik det er med for eksempel liggeunderlag er god. Der stilles det offentlige, men enkle krav til funksjon og så er det opp til produsent/ selger å dokumentere at disse kravene oppfylles, og bondens ansvar å undersøke og kjøpe gode nok produkter.

Videre er det ønskelig at byggetegninger går gjennom og godkjennes før byggearbeider settes i gang, samt at bygning godkjennes før dyr settes inn. Dette for å unngå tids- og kostnadskrevende omgjøringer allerede for bygningen er tatt i bruk.

§ 9. Medisinsk og kirurgisk behandling

Vi har egentlig ingen kommentar til ordlyden i paragrafen, men fant noen formuleringer i følgeteksten som det er grunn til å kommentere. Smertebehandling i siste del av drektigheten til fostre er "upløydd mark" og vil kunne påføre mer smerte enn smerten i seg sjøl. Det er likevel riktig å ta hensyn til fosterets lidelser og beskytte fosteret i så stor utstrekning som mulig seint i drektigheten (spesielt siste 3 uker før fødsel) slik at en ikke risikerer skade på fosteret.

§ 10. Merking av dyr

Er det grunn til å ha en egen paragraf om merking? Er ikke dette omtalt i merkeforskriften?

§ 11. Transport

Vi frykter at strengere krav til dyras tilstand før transport vil kunne føre til et større behov for avlaving av dyr på gård eller i hjemmemiljø. Dette bør derfor sees i samsvar med nødslaktordningen. Organisasjonene ønsker derfor med dette å oppfordre til å opprettholde en sterk og god nødslaktordning. Dette kan i mange tilfelle gi en bedre velferd for et sterkt lidende eller ikke transportdyktig dyr.

§ 12. Avlaving

Det er viktig at spesielt folk som har avlaving som yrke har en tilstrekkelig kompetanse. Det bør stilles krav om en dokumentert kompetanse for dette personellet på lik linje med det som stilles til husdyrbrukere.

§ 13. Bruk av dyr i forsøk og undervisning

Vi ser positivt på at loven setter strenge kriterier for bruk av dyr i undervisning. Videre mener vi det er viktig at det satses på forskning og utvikling av tekniske alternativer som kan redusere bruk av levende dyr i opplæring og videreutdanning. Slike hjelpemidler vil imidlertid kun bli et supplement og vil aldri kunne erstatte trening på levende dyr. Slik vi oppfatter det vil lovutkastet ikke være til hinder for dagens praksis med hensyn til bruk av levende dyr i opplæring og etterutdanning innen inseminering og drektighetskontroll på produksjonsdyr. Dette er avgjørende for å opprettholde en forsvarlig virksomhet og god dyrevelferd i felt.

§ 14. Særskilte forbud

Ingen kommentar

§ 15. Bygninger, gjerder og andre mindre innretninger

Vi er enige i at et generelt forbud mot piggråd er ønskelig, men det kan være enkelte situasjoner der det bør være en åpning i regelverket for å kunne søke om dispensasjon i gitte enkelttilfelle. Dette kan være for eksempel avsperring mot vei/ jernbane, utmark uten strøm, sump med ujevn vassføring som kan drukne gjerde og "stjele" strømmen osv. eller også i forbindelse med viltoverganger. Gis det dispensasjon for bruk av piggråd, bør det være i kombinasjon med annet gjerde, samt et krav om at gjerdet skal være godt synlig.

§ 16. Merking, presentasjon, reklame og markedsføring

Ingen kommentar

§ 17. Sporbarhet

Organisasjonene støtter at det legges til rette for sporbarhet. Det henger sammen med både matvaretrygghet for mennesker og sporing av sykdom hos dyr mm. Det er likevel av stor betydning for næringa at det ikke legges opp til et svært omfattende og byråkratisk opplegg rundt dette. Det er av stor betydning at næringa får anledning til å være med og utforme opplegget fra starten av.

§ 18. Omsetning m.v. av produkter fra dyr

Ingen kommentar

§ 19. Adgang til sted og plikt til å yte bistand

Ingen kommentar

§ 20. Opplysningsplikt, dokumentasjon og kontrolltiltak

I sammenheng med tilsyn, mener vi det er riktig å påpeke at det ikke er riktig at dyrevern saker eller hygienesaker havner i media samme dag som det har vært tilsyn. Det er greit at det er offentlig, men også tilsynsmyndigheten har et ansvar i følge forvaltningslov osv. Dette punktet bør brukes til også å ivareta "siktetes" rettssikkerhet.

§ 21. Generelle vilkår for hold av dyr

Ingen kommentar

§ 22. Dyrs levested

"Beiteperiode"? Hva med ikke-beitende dyr? Er dette til hinder for mer ekstensive driftsformer som vi med stor sannsynlighet vil få mer av i tida fremover?

Både dyr og mennesker hankses greit med "ugunstige" værforhold. Her er språkbruken for mild i forhold til det den bør være. Vi foreslår at det nyttes ordet "ekstreme" værforhold, ikke "ugunstige". Det bør også omskrives til "mulighet for å søke ly" fremfor "tilholdsrom/ husvære". Det er ikke alltid at et rom i seg sjøl bedrer dyras velferd.

Det står også at dyrs levested skal fremme god helse og kondisjon, noe som ikke er lett å få til i et praktisk husdyrhold. Ordet kondisjon kan ha en dobbeltbetydning som i så fall må avklares. Det kan bety både det vi i dagligtale omtaler som "kondis" men også "kroppslig tilstand". Vi mener sistnevnte er en del av helsebegrepet og at ordet "kondisjon" kan fjernes.

§ 23. Tilsyn, stell og føring

c) Her er en midt oppe i rovdyrproblematikken. Forsvarer lovutkastet rovdyrets rett til å spise andre dyr eller bondens beiterett? Per dags dato er vi usikre på om lovutkastet tar seg noen friheter når det gjelder beiteretten, og om det er riktig at Mattilsynet blir gitt et "overherredømme" over beiteretten? I denne diskusjonen bør en også skjele til seinere tids høyesterettsdom/ rettspraksis vedr. beiterett. Se for øvrig høringsutkast fra Bondelaget.

§ 24. Avl og bioteknologi

Vi mener lovutkastets ordlyd slik det står er bra, og støtter dette. Teksten bør ta hensyn til den lidelse som kan oppstå ved uheldige kryssninger, for eksempel ved påsett av tung kjøttferase på små kviger eller ved avl av belgisk blå. En rase der hovedparten av fødslene må skje ved keisersnitt er ikke ønsket i norsk landbruk.

§ 25. Trening, fremvisning, underholdning og konkurranser

Både dyr og mennesker kan bli "utmattet" uten at det er noe farlig. Vi mener at dyret gjerne kan bli slitent, men ikke ugjenkallelig utmattet. Her må språket nyanseres noe bedre.

§ 26. Omsetning av dyr og ervervsmessig ivaretagelse av andres dyr

Ingen kommentar

§ 27. Jakt, fangst og fiske på dyr som holdes

Ingen kommentar

§ 28. Utsetting av dyr i naturen

Ingen kommentar

§ 29. Jakt, fangst og fiske

Ingen kommentar

§ 30. Innfangning av viltlevende dyr

Ingen kommentar

§ 31. Avgifter og gebyr

Vi mener at det ikke bør utstedes gebyr etter denne loven ved tilsyn hos for eksempel bønder. Dette vil gi dårlige signaler til enkeltbønder, omtrent som på linje med å stoppe bilister og gi dem et gebyr for at de akkurat ble hastighetsmålt... På grunn av at tilsynet også i en viss utstrekning skal være risikobasert, vil kostnadene kunne slå skjevt ut. Tilsyn av denne typen bør finansieres via statsbudsjettet.

§ 32. Tilsyn og vedtak

Organisasjonene mener det er riktig at tilsyn tillegges Mattilsynet, slik det er vanlig etter hvert også at en offentlig institusjon har tilsyn. Dyrevernemndene/ legmannskjønnen er ikke lenger nødvendig så sant Mattilsynet tillegges tilstrekkelige ressurser.

Vi synes ikke det er riktig at private organer skulle kunne ha et slikt tilsyn.

§ 33. Gjennomføring av pålegg og midlertidig forvaring av ville dyr

Hvordan ligger det an med bestemmelser og rettigheter rundt politiets vedtaksrett?

Bør politiet ha en vedtaksrett i det hele tatt rundt dyrevernssaker? Vi mener Mattilsynet som skal være en mer profesjonell aktør, må hentes inn på banen umiddelbart, uavhengig av ferie, helg osv. når en dyrevernssak oppstår.

Ved varetekt etter pålegg som i ettertid viser seg å ikke holde mål, bør regninga sendes politi/ Mattilsyn og ikke dyreholder.

§ 34. Forbud mot aktiviteter omfattet av loven

Er det riktig at forbud kan gjelde andre personer med tilknytning til den som har handlet lovstridig? Her kan en person fort bli dømt for andre personers urett slik teksten er formulert.

§ 35. Tvangsmulkt

Denne § hører vel inn under kapittel VII Straff.

§ 36. Straff

Det bør etter vår mening også utarbeides et tilbud med "terapi" eller annet opplegg som dyreholdere kan få tilbud om eller dømmes til å gjennomføre ved lettere tilfelle av dyremisshandling eller vanskjøtsel. Et slikt tilbud vil ha større forebyggende virkning enn et forenklet forelegg.

§ 37. Forenklet forelegg

Se § 36.

§ 38. Etablering av dataregistre

Det oppfordres på det sterkeste til å benytte seg av eksisterende registre i størst mulig grad. Dette for å spare bønder og husdyrholdere for ytterligere papirarbeid. Det er bedre å sette midlene inn for å styrke allerede eksisterende registre og heller jobbe for å heve kvaliteten på disse enn å lage parallelle systemer.

§ 39. Gjennomføring og utfylling

Ingen kommentar

§ 40. Endringer i andre lover

Ingen kommentar

§ 41. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Ingen kommentar

TINE

Fredmund Sandvik

Sign.

Geno

Asbjørn Helland

Sign.

Norsk Kjøttfeavlslag

Halvor Nordli

Sign.

Helsetjenesten for storfe

Kerstin Plym-Forshell

Sign.

Ved behov for utfyllende kommentarer, kontakt Lars Erik Ruud på e-post: ler@geno.no.

Hamar, 18.2.2008.